

Overveielse, hvorvidt en saadan Foranstaltning skal gennemføres eller ikke. Saaledes som Lovforslaget nu er affattet, bliver der vel givet Udgang til Erstatning for den mulige Skade, som en eller anden Lodtager kunde lide ved Sænkning af Vandstanden i en Sø, der er ligeledes givet Udfigt til Fritagelse for at deltage i de Omkostninger, der ere forbundne med Vandets Sænkning, og tillige givet Regler om, at, dersom Sænkningen af Vandstanden kræver særlig kunstige Foranstaltninger, f. Ex. ved jævnlig Anvendelse af Damp, skal man ikke kunne tvinge Nogen til at tage Del deri; men der er dog endnu bestandig hos mig en Tvivl om, hvorvidt det er rigtigt i en Sag af denne Natur, der langt fra har den Bigtighed som Spørgsmaalet om Bands Afledning og Afbenyttelse, at gaa frem paa den Maade, som stet er. Den Betydning, som Spørgsmaalet om Bands Afledning og Afbenyttelse har for vort Agerbrug, for vor vigtigste Indtægtskilde, kan give Lovgivningen Ret til at forlange, at den enkelte private Eier opoffer sig i det Heles Interesse; men denne Ret har man formentlig ikke, naar Spørgsmaalet kun er om Foranstaltninger, der kunne være lukrative nok for den Enkelte, men ikke i den Forstand ere af Interesse for det hele Land, som hvor Spørgsmaalet er om en nyttig Bandalledning eller nyttig Anvendelse af Vandet til Frugtbargjørelse af Jorden. Saaledes set, har Spørgsmaalet om Sænkning af Vandstanden i Søer ikke Noget at gjøre i denne Lov, da det ikke vedrører Spørgsmaalet om Bandalledning eller Spørgsmaalet om Bands Afbenyttelse; men det er kommet ind, fordi der i den senere Tid jævnlig er kommet Høvedelser til Regjeringen med Anmodning om at faae ordnet de Forhold, der vedrøre Spørgsmaalet om Udgang til at faae sænket Vandstanden i Søer, og man har da grebet Leiligheden til at faae det afgjort med det Samme; men jeg har nogen Frygt for, da nu dette Emne er indkommet i Loven, at man har været tilbøielig til at oversføre Principet om en friere Stilling ligeoverfor de enkelte Privates Ret, som man med fuld Høie kan anvende, naar Spørgsmaalet er om Bands Afledning eller Bands Afbenyttelse, hvor Sagen er af Interesse for det Hele — at oversføre dette Princip, siger jeg, paa Forhold, hvor man ikke ifølge Sagens Natur kan stille sig saaledes overfor den Privates Eiendomsret. Jeg anser det for tvivlsomt, om det overhovedet kan siges at være rigtigt at tvinge den ene Trebiedel af Lodseierne i en Sø til at underkaste Svæns Udtørring eller Vandstandens Sænkning, selv om man holder den fri for Tab og Deltagelse i Omkostningerne ved Foranstaltningen. Det er dette Spørgsmaal, jeg her har villet nævne, fordi jeg tror, at det trænger til en nærmere Drøftelse, som jeg vil anbefale det til. — Som sagt, jeg tror, at Lovforslaget, saaledes som

det nu foreligger, maa anses for at være en væsentlig Forbedring af det Bestaaende, og det har ganske vist, hvad Kapitlet om Bands Afbenyttelse angaar, særlig Betydning for Jylland. Jeg vil derfor udtale det Ønske, at det erede Thing maatte kunne slutte sig til den Opfattelse, jeg her har udtalt, og at det maatte kunne lede til en saa hurtig Behandling af Sagen, at man kunde se fremgaa dette i og for sig ikke uvigtige, ja jeg vil sige meget vigtige Emne som Udbytte af vore Forhandlinger i denne lange Session.

Mourier-Petersen: Jeg skal tillade mig at tilraade dette Lovforslags uforandrede Vedtagelse i Landstinget, skjøndt det er et temmeligt stort Antal Ændringer, der ere foretagne i Lovforslaget, siden det først var her; men, som bemærket af den erede Ordsfører i det andet Thing (Hørup), ere egentlig kun faa af dem af principiel Betydning, og den høitærede Indenrigsminister har allerede udhævet nogle af de vigtigste, deriblandt Ændringen om Bandsynsmandsinstitutionen ved de mindre, offentlige Bandleb, hvor man har gjendindsat Bandsynsmændene for den væsentlige Del paa det Omraade, som nu efter Lovgivningen tilfalder dem og kun undtaget fra deres Behandling saadanne Sager, der kræve en særlig Indsigt, saasom om Flobemaal og om Møllers Nedlæggelse, §§ 32—34. Det er den Ændring, som jeg mest beklager, at man i det andet Thing har fundet sig foranlediget til at gjøre. Jeg tror nemlig, at det vilde have bidraget til yderligere at fremme en bedre Bandalledning, som er et af Lovens Hovedformaal, da Agerbruget trænger dertil, dersom man i dette Punkt havde fulgt Regjeringens og Landstingets Afgjørelse. Erfaringen har tilstrækkelig godgjort, at Bandsynsmændene ikke ere istand til paa fyldestgjørende Maade at ordne flere af de Sager, som disse Forhold give Anledning til. Dette gjælder navnlig de egentlige Reguleringer, som selv ved mindre, offentlige Bandleb ofte kunne være Sager af en større Betydning. Ganske vist staar den Udvei aaben, at man kan appellere Sagen til Landsvæsenkommissionen, men det kan dog have en ikke ringe Indflydelse paa en Sags Afgjørelse, hvorledes der fra først af er taget fat paa den, og navnlig kan det vise sig uheldigt, hvis der foreligger en Kjendelse baseret paa utilstrækkelig Undersøgelse. Den eneste Grund, jeg har hørt anføre, som jeg kan tillægge nogen Betydning, er Hensynet til de større Udgifter, som ere forbundne med at benytte Landsvæsenkommissioner; men det er dog et Spørgsmaal, om ikke den bedre Afgjørelse, man maa vente at kunne finde hos denne mere indsigtsfulde Autoritet, tilfulde opveier dette Hensyn. En anden Grund, som ogsaa ofte er bleven fremført, og som den høitærede Minister omtalte, kan jeg derimod ikke tillægge synderlig